



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 321/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Valach, Kišac, s. r. o., Gogoľova 18, Bratislava, IČO 36 663 051, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Tomáš Kišac, proti jednoznačne neidentifikovanému postupu Okresného súdu Bratislava IV, postupu Krajského súdu v Bratislave a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených týmito súdmi bez uvedenia spisových značiek.

Súčasne navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v celkovej sume 7 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 23. júla 2008 na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 663,88 eur (20 000 Sk)

s príslušenstvom. Vo veci rozhodol okresný súd v poradí tretím rozsudkom č. k. 4 C 44/2009-263 z 27. septembra 2016. Všetky tri rozhodnutia okresného súdu boli napadnuté odvolaniami podanými žalovanou stranou. Prvý rozsudok a druhý rozsudok okresného súdu boli zrušené uznesením krajského súdu č. k. 2 Co 56/2010 z 5. apríla 2012 a uznesením č. k. 2 Co 395/2013 z 18. decembra 2015 a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Tretí rozsudok okresného súdu bol zmenený rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co 91/2017 zo 14. novembra 2018 tak, že žaloba bola zamietnutá a žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 13. mája 2019 dovolanie. Okresný súd postúpil dovolanie najvyššiemu súdu 5. mája 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ stručne opísal priebeh konania vedeného okresným súdom a krajským súdom, pričom poukázal na neprimeranú dĺžku rozhodovania krajského súdu v rámci odvolacieho konania. Vyjadril aj nespokojnosť s postúpením dovolania okresným súdom až po 12 mesiacoch od podania dovolania, z čoho vyplýva nečinnosť okresného súdu. Podľa sťažovateľa najvyšší súd po dobu viac ako 24 mesiacov nevykonal vo veci žiadny úkon a o podanom dovolaní nerozhodol.

4. Podľa sťažovateľa v jeho veci sa koná už takmer 14 rokov a do dnešného dňa nebolo konanie skončené. Vzhľadom na celkový priebeh namietaného konania vedeného okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom, ktorý je nečinný, je potrebné nazerať na napadnuté konanie ako na jeden celok. Jeho vec nemožno hodnotiť ako zložitú, pretože ide o štandardnú civilnú vec bez potreby znaleckého dokazovania a väčšina relevantných dôkazov je v listinnej podobe. Sťažovateľ žiadnym spôsobom neprispel k celkovej dĺžke konania. Všeobecné súdy vykonávali spravidla neúčelné a často formálne úkony (čo však bližšie nešpecifikuje, pozn.), ktoré nevedli k prerokovaniu jeho veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty a petit ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že jeho ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť ako takú, ktorá nemá náležitosti ustanovené zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

8. Ani pri uprednostňovaní materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti nie je na ústavnom súde, aby za navrhovateľa vyhľadával konkrétne dôvody namietanej neústavnosti, ktoré podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde majú tvoriť obsah návrhu a určovať rozsah ústavného prieskumu ústavným súdom, ktorý je podľa § 45 zákona o ústavnom súde rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania viazaný. Bez relevantného návrhu na rozhodnutie ústavný súd nemôže o veci konať a rozhodnúť, keďže nie je oprávnený v tomto sám nahradiť povinnosť osoby domáhajúcej sa ochrany svojich základných práv a slobôd definovať požadované znenie rozhodnutia.

9. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

10. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014). Ústavný súd nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľom, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo navyše a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľom chybné formulovaného petitu ústavnej sťažnosti. V situácii, keď je petit ústavnej sťažnosti sťažovateľom z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd s prihliadnutím na svoju viazanosť petitom ústavnú sťažnosť odmietnuť.

11. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám. V časti namietajúcej porušenie označených práv sťažovateľa nie je jednoznačne (t. j. spisovou značkou) identifikovaný sťažovateľom namietaný postup okresného súdu, krajského súdu a ani najvyššieho súdu, ktorým mali byť označené práva sťažovateľa porušené. Z petitu ústavnej sťažnosti teda nie je poznateľné, vo vzťahu ku ktorému právoplatnému

rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu by mal ústavný súd vysloviť porušenie ním označených práv.

12. Okrem už uvedeného dôvodu opodstatňujúceho odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho označených práv (v petite jednoznačne neidentifikovaným) postupom okresného súdu a postupom krajského súdu konštatuje, že sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť riadne neodôvodnil, odôvodnenie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postupu týchto súdov je strohé a iba vo všeobecnej rovine. Len pre úplnosť ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľovi, resp. jeho právnenému zástupcovi musela byť nepochybne známa aj spisová značka, pod ktorou je vec dovolania vedená na najvyššom súde.

Sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú ústavnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, k ústavnej sťažnosti síce priložil plnomocenstvo na zastupovanie advokátom pred ústavným súdom, ale ani z obsahu tohto splnomocnenia nie je zrejmé, čoho sa sťažovateľ pred ústavným súdom domáha. Splnomocnenie znelo výslovne iba na „*podanie ústavnej sťažnosti pre porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a zastupovanie v konaní*“, pričom v ňom úplne absentuje identifikácia príslušného konania všeobecných súdov ako odporcov, proti ktorým by podanie ústavnej sťažnosti malo smerovať, ako aj označenie rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým mali byť označené práva sťažovateľa porušené. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, ktorý uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (m. m. II. ÚS 69/2018, II. ÚS 102/2019).

13. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale ide o petit ako esenciálnu obsahovú náležitosť ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý sú zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 65/2022).

14. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľ mal v úmysle namietat porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 44/2009 a postupom krajského súdu v odvolacích konaniach (vedených pod sp. zn. 2 Co 56/2010, 2 Co 395/2013 a 15 Co 91/2017, pozn.), v súlade so svojou judikatúrou ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo (napr. IV. ÚS 102/05, IV. ÚS 637/2013, II. ÚS 518/2014, II. ÚS 176/2019). V opačnom prípade ústavné sťažnosti spravidla odmieta z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Ústavný súd na záver dopĺňa, že v situácii, ak sa sťažovateľ domnieva, že v jeho veci dochádza postupom všeobecných súdov k zbytočným priet'ahom, nič mu nebráni obrátiť sa na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou, ktorá bude spĺňať všetky ústavou a zákonom o ústavnom súde vyžadované náležitosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu